

БУЗЕСКУЛ Владислав Петрович (24. 02(08. 03). 1858, с. Попівка Ізюм. пов. Харків. губ., нині Балаклій. р-ну Харків. обл. — 01. 06. 1931, Харків) — історіограф, громадський діяч. Доктор історичних наук (1895), професор (1890). Академік АН СРСР (1922) і ВУАН (1925). Закін. Харків. університет (1880), залиш. у ньому стипендіатом на каф. заг. історії, працював магістром всесвіт. історії, від 1885 — приват-доцент, від 1890 — в. о. екстраординар. проф., від 1895 — ординар. професор кафедри всесвіт. історії, декан істор.-філол. факультету (1901–06), в. о. ректора. Читав лекції на Пед. курсах при Харків. навч. окрузі та Вищих жін. курсах. Після реорганізації Харків. університету (1920) викладав на Тимчас. вищих пед. курсах, у Академії теор. знань та соц.-істор. секції факультету профес. освіти Харків. ІНО, від 1921 керував н.-д. каф. історії європ. культури при цьому Інституті. Домігся недопущення розправи над студентами й робітниками під час рев. виступу в жовтні 1905. Засуджував застосування смерт. кари («Дебати про смертну кару 2300 з лишком років тому», 1907). Викл. історії Греції, Б. узагальнив і видав свої лекції, які читав в Харків. університеті — «Введение в историю Греции» (Х., 1903; 1904) — джерелознавчий та історіограф. нарис з грец. історії. 1909 вийшла друком «История афинской демократии», де досліджує еволюцію грец. демократ. общини від виникнення до занепаду. Популяризатор антич. історії, автор статей з низки

питань політ. і культур. життя від давнини до сучасності, які об'єднав у зб. «Исторические этюды» (1911) та «Античность и современность» (1913, 3-є вид. 1924). У 1923–24 вийшли друком «Открытия XIX и начала XX в. в области древнего мира» (кн. 1–2, Петроград), де вперше в світ. літературі подано заг. огляд відкриттів в історії Сходу та Греції. В історіограф. монографії «Всеобщая история и ее представители в России в XIX и начале XX в.» (ч. 1–2, Ленинград, 1929–31) Б. підбиває підсумки вітчизн. науки в царині всесвіт. історії. Дійсний член Моск. археол. товариства (від 1899), Одес. товариства історії і старожитностей (від 1911), почес. голова Всеукр. наук. асоц. сходознавства (від 1926), чл. ученої ради Наук. асоц. сходознавства СРСР.

Основні праці

Перикл: Истор.-критич. этюд. Х., 1889; Афинская полития Аристотеля как источник для истории государственного строя Афин до конца 5 в. Х., 1895; История Древней Греции. Х., 1904; Древнейшая цивилизация в Европе. Эгейская и критско-микенская культура // Вест. Европы. 1916. № 8; Изучение древностей северного побережья Черного моря и их значение с точки зрения греческой и мировой истории. К., 1927.

Рекомендована література

1. Гольдин Н. Профессор В. П. Бузескул как историк античного мира // Сб. ст. в честь проф. В. П. Бузескула. Х., 1914;
2. Пакуль Н. М. В. П. Бузескул как историк // Наук. зап.: Праці н.-д. каф. історії європ. культури. 1929. Вип. 3;
3. Памяти академика В. П. Бузескула // Вест. древней истории. 1946. № 4;
4. Синяговський Г. П. Бузескул // УІЖ. 1958. № 4;
5. Набатова В. А. Жизнь, научная и педагогическая деятельность В. П. Бузескула // История. Алма-Ата, 1973. Вып. 6;
6. Сухобоков О. В. Владислав Петрович Бузескул // Археологія. 1991. № 1.

Л. В. Матвєєва

Бібліографічний опис:

Бузескул Владислав Петрович / Л. В. Матвєєва // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-36605>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).